

เอกสารประกอบการบรรยายครั้งที่ ๖-๗

วิชานี้มี คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายคดีฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา อนุอมรรค

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำฯชำระหนี้) (ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๘)

๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๘๙ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด (ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเรียกร้อง (ม.๖๘๘ - ๖๘๙)

๓) สิทธิเมื่อ จน. หลุดหนี้ให้ จน. (ม.๖๘๙)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๘๙)

๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๘๓, ๖๘๕, ๖๘๖)

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๒)

ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว
จะไล่เบี้ยจากลูกหนี้ชั้นต้น
ได้เพียงใด

ม.๖๘๓ สิทธิไล่เบี้ย

จน.

เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐

บาท (ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบี้ย ๕๐,๐๐๐)

คำ กู้ ๕ แสน

คืนภายใน ๑ ปี

ดอกเบี้ย ๑๐% ต่อปี

+ จำนองบ้าน

ม.๖๘๓, ๖๘๕(๓)

ม.๖๘๒ ๖๘๖

ตาม ม.๖๘๕(๓), ๖๘๖

๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๘๓)

- ม.๖๘๓ ไล่เบี้ยจาก จน. ทั้งต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ค้ำฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้ำฯ มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยผิดนัดหรือดอกเบี้ยตามข้อตกลงจากต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐ จึงไล่เบี้ยได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอกเบี้ย(ผิดนัดหรือตามข้อตกลง)จากต้นเงิน ๕๐๐,๐๐๐

- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้ำประกันนั้น (ฎ.๔๕๗/๒๘, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔, ๑๕๒๒/๕๘, ๑๕๕/๕๕)

- ต้องชำระแทน จน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๘)

- ผู้ค้ำฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแก่หนี้ ตาม ม.๖๘๓ ๖๘๖ เช่น จำนองบ้าน (เฉพาะทรัพย์สินของ จน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนวเนติ ๓๐, ๔๐)) แต่ห้ามใช้ประกันแก่หนี้ที่ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)

- อายุความในการไล่เบี้ยคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)

๕) สิทธิไถ่เบี่ย (ม.๖๕๓)

กรณีผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว
ย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้
 ม.๖๕๓ ระบุว่าผู้ค้ำประกัน
ต้องได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันจึงจะ
 มีสิทธิไถ่เบี่ยจากลูกหนี้ได้ทั้งต้นเงิน
 และดอกเบี้ยเท่าที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระ
 ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
 กรณีที่นายสมโชคกู้ยืมเงินในครั้งแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท
 นายสมโชคได้รับเงินกู้โดยทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินและ
 ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ เมื่อนายชาญผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้
ให้นายวันชัยแล้ว ย่อมมีสิทธิไถ่เบี่ยเอาจากนายสมโชค
 ลูกหนี้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพราะการค้ำประกันนั้น ตาม
 ป.พ.พ. ม. ๖๕๓ (ตามคำถามไม่มีประเด็นเรื่องดอกเบี้ย)

๕) สิทธิไถ่เบี่ย (ม.๖๕๓)

ฎ.๑๑๕/๕๕ เมื่อเชื่อว่าผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไปจริง
จึงย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและ
เพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการค้ำประกัน
 นั้นได้ตามมาตรา ๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบี่ยเฉพาะต้นเงินไม่
 (ถ้าผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชำระหนี้ยอมไม่มีสิทธิไถ่เบี่ย)

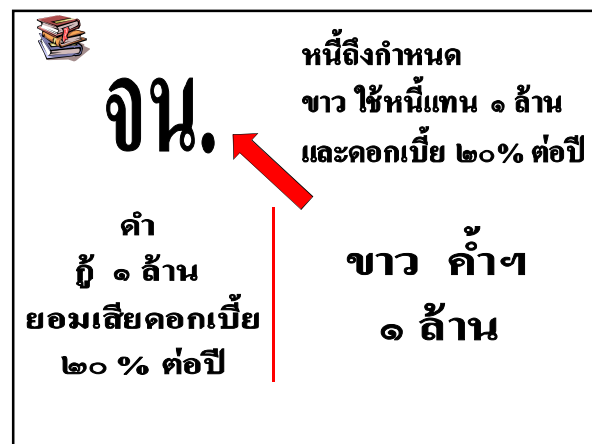

ฎ.๑๑๕/๕๕ ผู้ค้ำฯ (สถาบันการเงิน) ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไป
จึงย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย
 และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการ
 ค้ำประกันนั้นได้ ตาม ม.๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบี่ยเฉพาะต้นเงินไม่
 สำหรับดอกเบี้ย มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของ
 ธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของผู้ค้ำฯ กรณีมิใช่เป็น
 เบี้ยปรับที่ฐานเกินส่วนแต่อย่างใด
 ฎ.๕๕๗/๒๘ ผู้ค้ำฯ ลูกธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำ
 ใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้ำประกันสูญเสียเงินต้นและดอกเบี้ย
 ที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเจ้าหนี้
 หักบัญชี ผู้ค้ำฯ ย่อมมีสิทธิไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสีย
 ดังกล่าวได้ตาม ม.๖๕๓

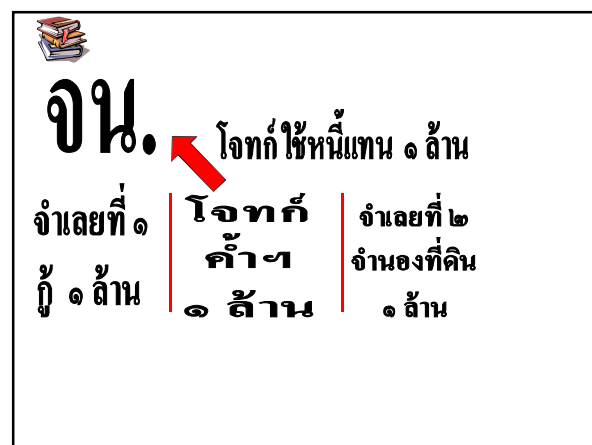
ฎ.๓๘๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไถ่เบี่ยจำนวนที่ ๑ ใน
 ฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ค้ำฯ ได้
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖)
 ฎ.๑๓๑๕-๒๐/๓๘ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้า
 เป็นลูกหนี้ของ ร. เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการ
 ที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ร. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง
 ร. กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่
 โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ร. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้
 ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้
ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ร. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด
 โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไถ่เบี่ยเอาจากจำเลย

ฎ.๘๕๕๖๑ กรณีเจ้าหนี้เรียกให้โจทก์ชำระค้ำประกันขณเคยตามสัญญาค้ำประกัน
 เมื่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วตาม ม.๖๕๖ ดังนั้น โจทก์
 ซึ่งรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหนี้อันมีต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดจึงมีสิทธิไถ่เบี่ย
 เอาแก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยที่ชำระแก่เจ้าหนี้ไป รวมทั้งดอกเบี้ยผิดนัดของ
 ต้นเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหนี้ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ย
 ช้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดซึ่งต้องห้ามตาม ม.๒๒๔ ๒๒ เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์
 ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี้ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงิน
 ที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์
 เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยเคยเป็นผู้ผิดนัดมาก่อน
 แล้ว หากจะตกเป็นผู้ผิดนัดต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตาม ม.๒๐๔ ๒๑

ฎ.๒๒๔๐/๖๘ การที่โจทก์ยอมรับชำระหนี้ ๖,๐๐๐ บาท แล้ว
ถอนฟ้องจำเลยที่ ๔ เพียงคนเดียว ย่อมเป็นประโยชน์แก่จำเลย
ที่ ๕ ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมเพียงเท่าส่วนที่โจทก์ได้รับชำระหนี้จาก
จำเลยที่ ๔ แล้วเท่านั้น หากทำให้จำเลยที่ ๕ หลุดพ้นจาก
ความรับผิดชอบและแก่จำเลยที่ ๕ จะต้องรับผิดชอบชำระหนี้
ส่วนที่เหลือทั้งหมด จำเลยที่ ๕ ก็สามารถใช้อำนาจสิทธิไต่เบี่ยจากกับ
จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้น ตามมาตรา ๖๕๓ และจำเลยที่ ๔
ผู้ค้าประกันอีกคนได้ตามส่วนตามมาตรา ๒๒๕(๓) และ ๒๕๖

ฎ.๘๘๘/๖๘ ความปรากฏในหนังสือสัญญากู้เงินว่า จำเลยยอมเสียดอกเบี้ยเงินกู้
ซึ่งเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี อันเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ประกอบมาตรา
๖๕๔ และ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔(๑) อันทำให้จำเลย
ไม่มีสิทธิบังคับให้จำเลยชำระดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญากู้เงินได้เลย โจทก์
เป็นผู้ค้าประกันที่ชำระหนี้เงินกู้ให้แก่จำเลยซึ่งมีสิทธิไต่เบี่ยจากจำเลยและเข้า
รับช่วงสิทธิของจำเลยที่บรรดาหนี้ของจำเลย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ และมาตรา
๒๒๕(๓) โจทก์จึงชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่จำเลยมีอยู่โดยมูลหนี้ที่บังคับ
ตามกฎหมายได้เท่านั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง โจทก์จะใช้สิทธิเหนือ
ไปกว่าสิทธิของจำเลยที่มีอยู่แก่จำเลยไม่ได้ โจทก์ไม่มีสิทธิไต่เบี่ยดอกเบี้ยที่เป็นโมฆะ
จากจำเลยได้ในส่วนดอกเบี้ยเกินของต้นเงิน โจทก์มีสิทธิเรียกได้ทันทีที่ได้ชำระเงิน
แก่จำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๕๓)
ผู้ค้าประกันรับช่วงสิทธิจำเลยทั้งประกัน
แห่งหนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง
แต่ผู้ค้าประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ
ทรัพย์จำนองหรือทรัพย์จำนำของลูกหนี้เท่านั้น
ผู้ค้าประกันจะไปบังคับทรัพย์จำนองของผู้อื่น
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓๓/๕๖ (เนติ ๗๖))

ฎ.๑๓๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้าประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้า
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติ
ให้นำ ม.๖๕๓ ๖๖ ในลักษณะค้าประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบ
อย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้าประกัน อีกทั้งไม่ใช่ว่าผู้ค้าประกัน
หลายคนยอมตนเข้าค้าประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบ
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๕๓ ๖๖ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของจำเลยที่
บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ (เนติ ๗๖)
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของจำเลยที่ ๒ บังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

 ฎ.๔๕๓๔/๓๖

จน. **โจทก์ใช้หนี้แทน ๔๐,๓๐๐ บาท**

น. ด้	โจทก์	จำเลย
๒๐,๐๐๐	คำฯ	คำฯ
คอกเบี้ย		
๒๐,๓๐๐		

ต่อมา ทำ ฅ.ญ.ฎ

ระหว่างกัน ๔๐,๓๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปนี้จะส่งผลให้หนี้ตามลัทธิไต่เบี่ยระงับไป

ฎ.๔๕๓๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็นลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๔๒ ๖๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ไต่เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ทั้งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๖๖ และยังมีสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๔๓ ๖๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์ ๔๐,๓๐๐บาท ถือได้ว่าหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้หนี้ตามลัทธิไต่เบี่ยแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องไต่เบี่ยเอาแก่จำเลย (เนค๕๕)

**ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว
จะลัทธิไต่เบี่ยจากลูกหนี้ขึ้นต้น
ในกรณีใดบ้าง**

- ผู้ค้ำฯ ลัทธิไต่เบี่ย ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ (เนค ๗๑) และ ม.๖๕๖ (๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้ำฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ สน. ผู้ค้ำฯ ลัทธิไต่เบี่ยเพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ สน.ยกขึ้นเสียงผู้ค้ำฯ ไม่ให้ไต่เบี่ย สน.)

- ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน.ทวงแล้วชำระฯ

- ข้อต่อสู้ของ สน. เช่น สน.ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานการกู้, หนี้ประธานขาดอายุความ เป็นต้น

- ถ้าผู้ค้ำฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้ำฯ เอง ไม่ลัทธิไต่เบี่ย เช่น ฅ.ญ.คำฯเป็นโมฆียะ, ฅ.ญ.คำฯ ไม่มีหลักฐานฯ

(๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้ำฯชำระหนี้แทนโดยไม่บอก สน. สน.ไม่รู้ไปชำระฯ ผู้ค้ำฯไม่มีลัทธิไต่เบี่ย ต้องไปเรียกคืนจาก จน.ฐานฉกฉวยได้ ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๗ คนละยอด)

ผู้ค้ำประกันไม่ยกข้อต่อสู้กรณีไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินซึ่งถือเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต้นต่อผู้ตามมาตรา ๖๕๔ ทั้งที่ทราบดี ผู้ค้ำประกันยอมลัทธิไต่เบี่ยที่จะไต่เบี่ยเพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๕ (เนค ๗๑)

แต่ถ้าผู้ค้ำประกันไม่ยกข้อต่อสู้ของตัวเอง

เช่น สัญญาค้ำประกันไม่มีหลักฐานการค้ำประกันฯ ผู้ค้ำประกันยังไม่มีลัทธิไต่เบี่ย คือ ผู้ค้ำประกันยังมีลัทธิไต่เบี่ยลูกหนี้อยู่

 ม.๖๕๕

จน. **ชาว ใช้หนี้แทน ๕ แสน**

คำ กู้ ๕ แสน	ชาว คำฯ
- จน. ส่งเงินกู้	- มีหลักฐานคำฯ
แต่ไม่ได้ทำ	และรู้ว่าคำฯไม่ได้
หลักฐานการกู้	ทำหลักฐานการกู้ไว้

ฎ.๕๒๔๑/๓๘ หนี้จำนวนที่ยังไม่ได้ชำระจำเลย ซึ่งเป็นทายาทของ ป. ซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาถูกฟ้องและได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีใช้ให้แก่ บริษัท ข. โดยไม่ได้ชำระหนี้ส่วนที่โจทก์ (ผู้คำประกัน) ได้ชำระแทนไปแล้ว ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่ได้บอกแก่จำเลยว่าโจทก์ได้ชำระหนี้แทน ป. ให้จำเลยทราบก็ตาม ก็ชอบที่จะรับช่วงสิทธิฟ้องได้เบี้ยเงินจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาทเอาแก่จำเลยได้

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกี่ยวฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน.(ม.๖๘๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๘๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๘๓, ๖๘๕, ๖๘๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๘๒)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๘๒)

มาตรา ๖๘๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ที่ย่อมเป็นโทษแก่ผู้คำประกันด้วย

มาตรา ๑๕๓/๑๔ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้
(๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ชำระหนี้บางส่วน ชำระดอกเบี้ยให้ประกัน หรือ...

(๒)... (๓)... (๔)... (๕)...

มาตรา ๑๕๓/๑๕ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่เวลานั้น

จน.

คำ

ฎ

อายุความผ่านไปปีที่เก้า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๘๒)

เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔ เช่น จน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือไปชำระหนี้บางส่วน (ก่อนขาดอายุความ) ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับอายุความใหม่ (ฎ.๒๕๐๓/๕๑, ๑๔๐๑๓/๕๗) และเป็นโทษแก่ผู้คำฯ (ฎ.๔๘๕๓/๔๕, ๑๐๐๕๕/๕๗, ๑๔๒๗๑/๕๗, ๓๓๔๕/๖๕)

แต่ถ้าเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบ

ไม่ให้อายุความสะดุดหยุดลง

ฎ.๑๔๒๗๕/๕๗ หนังสือรับว่าเป็นหนี้ (ทำหลังขาดอายุความ) จึงเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ ไม่ให้อายุความสะดุดหยุดลง และไม่เป็นโทษแก่ผู้คำประกันตามมาตรา ๑๕๓/๒๗ วรรคสอง (เนติ)

มาตรา ๑๕๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว
ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้
 แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบ
 กระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้ค้ำประกัน
 - จน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)
 (ทำหลังขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้ค้ำฯ ผู้ค้ำฯ ยัง
 ยกอายุความขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๓๔๕๔/๔๕)

ม.๖๕๒

จน.

คำ + ขาว | เขียว
 ฎี | คำฯ | คำฯ

อายุความผ่านไปปีที่เก้า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)

อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้
ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกัน

ฎ.๓๑๐๔/๕๘ การที่อายุความสะดุดหยุดลง
 เป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นย่อมเป็นโทษแก่
 ผู้ค้ำประกันด้วยตามมาตรา ๖๕๒

ฎ.๔๖/๓๘ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
 แม้จะมีข้อสัญญาระบุว่าจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันยอมรับผิด
 ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ด้วยก็ตาม (ปัจจุบันมีเพียง
 ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่าง
 ลูกหนี้ร่วมได้) แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่
 ลูกหนี้ชั้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วยตาม ม.๖๕๒
 ซึ่งเป็นข้อยกเว้น ม.๒๕๕ จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิดชอบ
 กับจำเลยที่ ๑ (เนติฯ ๕๑)

จน.

คำ + แดง | ขาว | เขียว
 ร่วมกันฎี | คำฯ | คำฯ

อายุความผ่านไปปีที่เก้า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)

มาตรา ๖๕๒ เป็นโทษที่ร้ายแรงซึ่งตกหนักแก่ผู้ค้ำประกันยิ่งกว่าตัวลูกหนี้ขั้นต้น
 ด้วยกันเสียอีก กล่าวคือ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น
 คนหนึ่งจะไม่เป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นอีกคนหนึ่งแม้ร่วมกันรับผิดชอบก็ตาม
 (อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้ชั้นต้น
 เท่านั้นตามมาตรา ๒๕๕) แต่การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น
 ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย

จน.

คำ ขาว เขียว
ฐิ คำฯ คำฯ

อายุความผ่านไปปีที่เก้า ขาว ทำหนังสือรับสภาพหนี้

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๕๒)

- ในทางกลับกันการที่ผู้คำประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงกลับไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้นคือไม่ทำให้อายุความลูกหนี้ชั้นต้นสะดุดหยุดลงแต่อย่างใดเลย (ฎ.๑๔๓๘/๔๐ (เนติ ๖๑))
- ผู้คำประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงผู้คำประกันรายอื่น (เทียบ ฎ.๑๔๒๘/๕๘, ๖๔๐๓/๖๑)

ผู้คำประกันทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้น
ฎ.๑๔๓๘/๔๐ การที่ผู้คำประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้วยอมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้คำประกัน แต่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึงลูกหนี้ด้วยแม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบกับผู้คำประกัน (ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) กำหนดอายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแต่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้น การที่ผู้คำประกันชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองย่อมไม่ต้องถูกผูกพันในเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง นั่นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะให้มีสิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย (เนติ ๖๑)

เนติ ๖๑

นายพันผู้ใหญ่

เมื่อนี้ถึงกำหนดชำระไปแล้ว ๕ ปี
นายหมื่นชำระให้นายพัน ๑ แสน
ต่อมาอีก ๑ ปี นายพันมาฟ้อง

นายสิบ ฐิ ๑ ล้าน
+ จำนองที่ดิน
(ได้รับเงินกู้แล้ว)

นายหมื่น คำฯ

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ รงคำตอบ... สำหรับกรณีความรับผิดชอบของนายหมื่นผู้คำประกันนั้น แม้นายหมื่นชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ตามสัญญาผู้คำประกันสะดุดหยุดลงมีผลให้ไม่ขาดอายุความ แต่นี้ตามสัญญาผู้คำประกันเป็นหนี้อุปการะเพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานเมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้คำประกันมีสิทธิตามมาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงินขาดอายุความขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง (นายหมื่นนายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบนายพัน (เจ้าหนี้) (ฎ.๘๖๔/๑๒))

ผู้คำประกันร่วมคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่เป็นโทษแก่ผู้คำประกันร่วมคนอื่น
ฎ.๖๔๐๓/๖๑ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัตินิติสัมพันธ์ระหว่างผู้คำประกันกับลูกหนี้ แต่ในระหว่างผู้คำประกันด้วยกัน บทบัญญัติลักษณะคำประกันมิได้กำหนดความรับผิดชอบร่วมกันไว้ ต้องใช้หลักทั่วไปตาม ม.๒๕๕ ซึ่งกำหนดว่าอายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแก่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น แม้บริษัท ม.ผู้คำประกันคนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงเฉพาะแก่บริษัท ม. เท่านั้น ห้ามมีผลถึงจำเลยซึ่งเป็นผู้คำประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่ (ฎ.๑๖๒๘/๖๔)

จน.

คำ
รู้
เหลือ
จํา
อง
ที่ดิน

อายุความผ่านไปปีที่เก้า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ฎ. ๒๖๕๖/๖๑ จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้จำนองที่ดิน
ประกันหนี้ของ ส. ซึ่งแม้ตามข้อตกลงการทำ ส.ญ. จำนอง
ระบุว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ตกลงยินยอมร่วมรับผิดชอบกับ
ลูกหนี้ แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส.
ย่อมเป็นโทษแก่ ส. เท่านั้น ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และ
ที่ ๖ ผู้จำนองด้วย ตาม ม.๒๕๕ วรรค ๒ จะถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔
และที่ ๖ เปรียบเสมือนผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๒ ไม่ได้

ข้อระวังเกี่ยวกับการทำให้อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ สะดุดหยุดลง
ฎ. ๑๘๘๗/๐๖ เมื่อบุคคลใดโดยมรดกของบุคคลอื่นตกทอดแก่ทายาท
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นทายาทจึงตกเป็นลูกหนี้ที่โจทก์จะบังคับเอาตามสิทธิ
เรียกร้องที่มีอยู่ต่อผู้ตาย สำหรับทรัพย์สินที่ตกทอดแก่จำเลยที่ ๑
โดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โจทก์
ไว้แล้ว อายุความเรียกร้องของโจทก์อันมีต่อเจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็น
อายุความเรียกร้องอันมีต่อจำเลยที่ ๑ อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ที่
มิให้เข้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดก
จึงสะดุดหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงต้องตั้งขึ้น
นับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ คำว่ารับสภาพหนี้ที่มีความหมายบ่งชี้
อยู่ชัดแล้วว่า เป็นการรับสภาพหนี้ตามมูลหนี้ นั้น ๆ เมื่อมูลหนี้ในเรื่องนี้
เป็นหนี้ที่ต่อเนื่องขึ้นโดยการกู้เงิน อายุความบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลหนี้
จากการกู้เงินนั้นย่อมมีกำหนด ๑๐ ปี หากจากกลับไปใช้อายุความ ๑ ปี
สำหรับสิทธิเรียกร้องที่เข้าหนี้มีอยู่แก่เจ้ามรดกได้ไม่ (เทียบ ฎ. ๖๘๐๐/๖๗)

คำ
๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ
๑) จน. กระทำให้ผู้ค้ำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๓)
๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๔)
๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้ค้ำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
๔) คำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน. ยอมผ่อนเวลาให้แก่ จน. (ม.๗๐๐)
๕) ผู้ค้ำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน. ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๕ หลุด
ร ร ล ผ ม

คำ
ร. ตัวแรก รับช่วงสิทธิไม่ได้ (ม.๖๕๗)
ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของ
เจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง จำนำ
หรือบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้
แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

คำฯ

ร. ตัวที่สอง ระบุ (ม.๖๕๘)
 หนี้ที่ค้ำประกันระบุ
 ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
 ชันตันชำระหนี้แล้ว
 เจ้าหนี้ปลดหนี้ประธานแล้ว
 หนี้ประธานมีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
 เป็นต้น

คำฯ

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๙)
 หนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป
 หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำประกันมี
 สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
 โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบคราว
 ในอนาคต

คำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)
 หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนด
 เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
 เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่
 ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
 เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
 ขอปฏิบัติการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้
 เป็นอย่างนั้นโดยตรง แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
 รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๑) ม.๖๕๗

กรณีลูกหนี้มีการจ้างหรือจำนำถ้าการกระทำของ
 เจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจ้าง
 หรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำ อันลูกหนี้ได้ให้ไว้
 แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (นิติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

จน.

ชาวใช้นี้แทนคำจะไล่เบี้ยได้เพียงใด

คำ ๕ แสน | พร้อมกับ
 + จำนวนบ้าน | ชาว
 + จำนวนรถยนต์ | คำฯ

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจำนองหรือ
จำนำให้คำ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน
+ จำนองบ้าน
+ จำนำรถยนต์

พร้อมกับ
ชาว
คำฯ

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (นิติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

จน.

คำ กู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ชาว คำ ฯ

วันถัดจากชาวคำฯ คำจึงจำนองที่ดิน
ถ้า จน. ไปปลดจำนองที่ดินให้คำ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

๑) ม.๖๕๗

- มาตรา นี้ ลูกหนี้ต้องจำนองหรือจำนำให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือ
ในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จำนองหรือจำนำภายหลังจาก
มีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำให้ลูกหนี้
ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (นิติ ๗๓)

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจำนอง
ให้เหลือ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน
+ จำนองบ้าน
+ จำนำรถยนต์

เหลือ
จำนอง
ที่ดิน

พร้อมกับ
ชาว
คำฯ

๑) ม.๖๕๗

ตัวอย่างคำถามนี้มีความเห็นว่า
- ถ้าเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำ
ในทรัพย์สินที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้
ผู้ค้ำประกันน่าจะไม่ต้องหลุดพ้น
(เทียบ ฎ.๑๓๓๓๓๓/๕๖)

จน.

คำ กู้ ๕ แสน
+ นำโฉนด
มาวางเฉยๆ

คำถาม ถ้า จน. คืนโฉนดให้คำ
จะมีผลต่อชาวอย่างไร

พร้อมกับ
ชาว
คำๆ

๑) ม.๖๕๗

- รวมสิทธิยึดหน้า แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น
การยึดโฉนด ถ้า จน.คืนโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๗ (ฎ.๒๗๑๘/๑๕)
หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม
ม.๖๕๗ (ฎ.๑๒๕/๔๔)

๑) ม.๖๕๗

สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ

ฎ.๒๗๑๘/๑๕ สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้
เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ โฉนดเป็น
เพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำเลยที่ ๑ มอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้
ไม่ทำให้โจทก์มีสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สิน คือที่ดินโฉนด การที่โจทก์คืนโฉนด
ให้จำเลยที่ ๑ ไป จึงไม่เป็นเหตุทำให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้

เนติ ๕๑

แสง (จน.)

เมือง เป็นหนี้คำจ้าง
๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
+ ทำหนังสือระบุว่า
จำนำเครื่องจักร
แต่ไม่มีการส่งมอบ
เครื่องจักรให้แสง

พร้อมกับ
สี
ค้ำประกัน

ต่อมาแสงแจ้งว่าไม่ต้องการรับจำนำเครื่องจักรแล้ว

แต่ต้องระวัง หากไม่เป็นการจำนำเสียแล้วก็เป็นการทำที่
ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำ ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๐ ข้อ ๕ ระบุว่า...สัญญาระหว่าง
นายเมือง (ลูกหนี้) กับนายแสง (เจ้าหนี้) แม้จะทำเป็นหนังสือระบุว่า
นายเมืองจำนำเครื่องจักร แต่เมื่อไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรนั้นให้แก่
นายแสงจึงไม่เป็นการจำนำตามมาตรา ๗๔๗ (ฎ.๔๒๗๘/๒๕๓๔)
ดังนั้นแม้ต่อมานายแสงซึ่งเป็นเจ้าหนี้จะแจ้งต่อนายเมืองว่าไม่ต้องการ
รับจำนำอีกต่อไป ก็ไม่เป็นการทำให้นายสีผู้ค้ำประกันไม่อาจ
เข้ารับช่วงสิทธิจำนำที่ได้ให้ไว้แก่นายแสงเจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่
ทำสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๗ นายสีผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น
ความรับผิดชอบตามราคาเครื่องจักร ดังนั้น นายสีต้องรับผิดชอบสัญญา
ค้ำประกัน ชำระหนี้คำจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายแสงผู้รับจ้าง

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

ผู้ค้าประกันยอมหลุดพ้น
จากความรับผิดเพียงเท่าที่
ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น
หมายถึงอย่างไร

เนติ ๕๔

เทพ (จน.)

ไท กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	หลังจากไทจำนอง
+ จำนองที่ดินวงเงิน	ได้ ๒ วัน
จำนอง ๖๐๐,๐๐๐ บาท	ทอง คำฯ
(ที่ดินมีราคา ๑ ล้านบาท)	

ต่อมาหลังจากทอง คำฯ แล้ว เทพปลดจำนองที่ดินให้นายไท

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๕...การที่นายเทพ (เจ้าหนี้)
ปลดจำนองที่ดินให้แก่ นายไท (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้นายทองผู้ค้าประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนองอันได้ให้แก่ นายเทพแต่ก่อนทำสัญญา
ค้ำประกันเพื่อชำระหนี้กู้ยืมเงิน นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการปลดจำนองตามมาตรา ๖๕๗
ที่ดินดังกล่าวมีราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่จำนองเป็นประกันหนี้
เพียง ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ๖๐๐,๐๐๐ บาท...

เนติ ๕๗

แดง (จน.)

คำ กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พร้อมกับ
+ จำนำแหวนเพชร	มี ขาว คำฯ
ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท	

ต่อมาหลังจากขาว คำฯ แล้ว แแดงให้คำยืมแหวนเพชรแล้วคำไม่คืน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
การที่นายแดงผู้รับจำนำให้นายคำยืมแหวนเพชรไป
(ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายคำนำมาจำนำไว้ตั้งแต่
นายคำทำสัญญากู้ยืมเงิน) ทำให้ทรัพย์สินที่จำนำกลับ
คืนสู่ครอบครองของนายคำผู้จำนำ สิทธิจำนำจึงระงับ
ตามมาตรา ๗๖๕ (๒) (เทียบ ฎ.๒๕๑๗/๒๕๓๔) และ
เป็นเหตุให้นายคำผู้ค้าประกันไม่อาจรับช่วงสิทธิ
จำนำได้เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๕๗
นายขาวผู้ค้าประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียง
เท่าที่ตนเสียหายคือ ๖๐๐,๐๐๐ บาท... (เนติ ๓๓, ๓๕)

หากเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำที่คำอุทธรณ์
ให้ไว้เป็นประกัน จะมีผลต่อขาวผู้จำนองอย่างไร

จน.

คำ กู้ ๕ แสน	ต่อมาขาว
+ จำนองบ้าน	จำนองที่ดิน
+ จำนำรถยนต์	

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับ
ผู้จ้างอรรถประโยชน์
ของบุคคลอื่นด้วย
ตาม ม.๗๒๗

เนติ ๓๒

ไท (จน.)

เอก ๒๐๐,๐๐๐ บาท

+ จ้างแหวนเพชร

ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ

มี จัตุ

จ้างอรรถประโยชน์

ต่อมาไทคืนแหวนเพชรให้เอกไป

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จ้างอรรถประโยชน์ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญาจ้าง
นายไท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท
จ้างเป็นประกัน โดยมี...นายจตุรดาจดทะเบียนอรรถประโยชน์ของตน...
เป็นประกันรายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายไทเจ้าหนี้คืน
แหวนเพชรที่จำนำให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจำนำระงับ
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจตุรดาผู้จ้าง
ไม่อาจรับช่วงสิทธิจำนำได้ นายจตุรดาขอเหตุผลพ้นจากความรับผิดชอบ
เท่าที่ตนต้องเสียตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ
ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายไทคืนให้นายเอกไป...

ช่าง (จน.)

เพชร

๒๐๐,๐๐๐ บาท

มรกต

จ้างอรรถประโยชน์

วันถัดจากมรกตจ้างช่าง เพชรจ้างรายยนต์
แต่ต่อมาช่างเห็นว่ารายยนต์เก่ามากจึงคืนรายยนต์ให้เพชรไป

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
ส่วนการที่นายช่างคืนรายยนต์ (ทรัพย์สินจำนำ) ให้แก่
นายเพชรไป แม้เป็นการกระทำของนายช่างเจ้าหนี้
ที่ทำให้จำนำระงับ แต่สิทธิจำนำดังกล่าวนายเพชร
ได้ให้ไว้แก่นายช่างภายหลังที่นายมรกตได้ทำสัญญา
จ้างแล้ว นายมรกตจึงไม่พ้นความรับผิดชอบในหนี้
ส่วนนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๖๕๗ ประกอบ ม.๗๒๗

๑) ม.๖๕๗

- ข้อตกลงยกเว้นมาตรา ๖๕๗ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนให้บังคับได้
ไม่เป็นโมฆะ และมาตรา ๖๕๕/๑ ไม่ได้ระบุนำไว้ (ฎ.๘๓๗๐/๕๑)

๑) ม.๖๕๓

แม้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบลูกหนี้ร่วมกัน
ไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๕๓, ๗๐๐ (พ.ศ.๒๕๓๖/๔๐ (แก้ไข ๕๐, ๕๔, ๕๕))

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๔ ธงคำตอบ ...
ผู้ค้ำประกันที่ยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันก็ยังเป็นผู้ค้ำประกัน
ไม่ใช่ลูกหนี้ขั้นต้นจึงมีสิทธิตาม ป.พ.พ.มาตรา ๗๐๐ และ ๖๕๓...
(ปัจจุบันมีเพียงผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันได้)

การคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันเนื่องจากได้รับชำระหนี้ครบถ้วน
แล้วไม่ใช้กรณีตามมาตรา ๖๕๓

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนี้ประธานระงับไป ต.ญ.จำนองจึงระงับสิ้น
ไปด้วยตาม ม.๓๔๔(๑) จำเลยผู้รับจำนองไม่อาจหวังเหนี่ยว
มือสิทธิใดๆ ใน ต.ญ.จำนองและทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้อีก การที่
จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ข. จึงเป็นการกระทำ
ไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อม
ต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน
การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการ
กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วง
ในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๓ ไม่ เพราะมาตรา
ดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์
ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ

คำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๔)
หนี้ประธานที่ค้ำประกันระงับ
ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ปลดหนี้
แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
เป็นต้น

๒) ม.๖๕๔

- หนี้ประธานระงับด้วยการชำระหนี้หรือ
เหตุใด ๆ (ความระงับหนี้ ม.๓๔๔ – ๓๕๓)
หรือหนี้ประธานเลิกกันและไม่มีหนี้ที่ฝ่าย
ใดต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้น
ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (ฎ.๓๕๔๔/๒๕๖๑)
(ถ้าลูกหนี้ขั้นต้นไม่มีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ
ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบด้วย)
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๔ เป็นโมฆะ
ตาม ม.๖๕๕/๑

๒) ม.๖๕๔

หนี้ประธาน เช่น หนี้กู้ยืมระงับ หากมีการแปลงหนี้ใหม่
ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๒
(ยอมความนอกศาลหนี้ประธานก็ระงับ) เมื่อหนี้กู้ยืมเงิน
ซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับจึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหนี้กู้ยืม
จะต้องรับผิดชอบอีก

๒) ม.๖๕๔

ฎ.๖๓๔๓/๓๘ จำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์
จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ดังนั้น
สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อเดิมจึงระงับไป
และได้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความ
นั้นตามมาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อ
ตามมูลหนี้เดิมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๒) ม.๖๕๘

แต่กรณีลูกหนี้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษาตามยอมแล้ว (ยอมความในศาล) เดิมมีแนวฎ.๑๐๐๗/๒๕๓๓ (ฎ.๒๔๐๖/๒๕๒๔ ข้อสองเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๐ ข้อ ๕) วินิจฉัยว่าหนี้ประธานยังไม่รับ ผู้ค้ำประกันยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ต่อมาในแนวฎ.๑๒๓๑/๒๕๕๙ (ป) วินิจฉัยว่า ย่อมทำให้หนี้ประธานรับ จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก แต่ต่อมาในคำพิพากษาศาลฎีกา กรณีหนี้ประธานยังอยู่ไม่รับ (ฎ.๒๔๖๖/๖๒, ๒๐๑๕/๒๕๖๔) ต่อมาในแนวฎ.๔๐๐๘/๒๕๖๓ วินิจฉัยทำนองให้หนี้ประธานรับ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะถือว่าแต่ละคดีมีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันจนทำให้ผลคำวินิจฉัยแตกต่างกันหรือไม่ คงต้องรอแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาต่อไป

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๑๒๓๑/๕๙ (ป) หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปการะผู้ค้ำประกัน จะต้องรับผิดชอบสัญญาค้ำประกันก็ต่อเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ซึ่งเป็นหนี้ประธาน หรือยังมีหนี้ประธานที่ผู้กู้ยืมยังไม่ได้รับชำระหนี้ กล่าวคือยังคงมีหนี้ประธานอยู่ การที่โจทก์ได้ยื่นฟ้อง บ. ให้รับผิดชอบหนี้ตามสัญญากู้ยืม ซึ่งเป็นหนี้ประธาน โจทก์กับ บ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษตามยอมแล้ว ย่อมทำให้หนี้ประธานเดิมที่กู้ยืมรับ เกิดเป็นหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ม.๘๕๒ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานรับ จึงไม่มีหนี้ที่จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก จำเลยจึงไม่ได้รับผิดตามสัญญาค้ำประกันที่จะต้องใช้นิติเงาโจทก์ตาม ม.๖๕๘

ฎ.๒๔๖๖/๖๒ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคงยอมที่จะให้จำเลยกับพวกผ่อนชำระแก่โจทก์เป็นงวดจนเสร็จสิ้นครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลา หากจำเลยกับพวกคิดเห็นว่าคงจะผิดนัด...ยอมชำระหนี้แก่โจทก์เต็มตามจำนวน และยังให้ชำระค่าชดเชยดอกเบี้ยให้โจทก์ต่อไปจนกว่าชำระเสร็จ หากจำเลยปฏิบัติตามภาระหนี้ตามข้อตกลงในสัญญายอมได้ โจทก์จะยอมยกเว้นหนี้ส่วนที่เป็นค่าชดเชยดอกเบี้ยให้จำนวนหนี้ อันแสดงว่าโจทก์เพียงแต่ตกลงผ่อนชำระ และจะลดหย่อนหนี้บางส่วนให้ใช้ชำระหนี้กับพวก ไม่คิดชำระหนี้ตามสัญญายอม แต่หากจำเลยกับพวกคิดผิดสัญญาโดยที่จำเลยกับพวกชำระหนี้ตามฟ้อง ซึ่งเป็นจำนวนหนี้ตามสัญญาเงินกู้ จำเลยกับพวกจึงเป็นหนี้ที่ประกันจึงยังคงอยู่ตามเดิม หากได้มีลักษณะเป็นการรับซื้อทรัพย์สินใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่ของทั้งสองฝ่ายให้เสร็จไปอันจะทำให้หนี้ตามสัญญาเงินกู้ของจำเลยเสร็จไปตามมาตรา ๘๕๐ ไม่ หนี้จำนองที่จำเลยจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของตนเองซึ่งเป็นอุปการะจึงคงมีอยู่ไม่รับอันไปตามมาตรา ๘๕๔ (๑)

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๒๐๑๕/๖๔ การตกลงประนีประนอมยอมความที่เกิดขึ้นขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณา เป็นกรณีที่คู่ความเฉพาะโจทก์กับจำเลยที่ ๑ แสดงเจตนาจะรับซื้อทรัพย์สินฟ้องโดยประสงค์ให้ศาลพิพากษาให้ข้อตกลงนั้นนับเกิดผลเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเฉพาะโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มิได้มีผลเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒ ถือไม่ได้ว่าหนี้เดิมรับ และถือไม่ได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้อันจะเป็นการแปลงหนี้ใหม่ จำเลยที่ ๒ ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบสัญญาค้ำประกันการทำงาน

ฎ.๔๐๐๘/๒๕๖๓ หนี้ที่จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินดังกล่าวจึงเป็นหนี้ร่วมระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๕๐ (๑) ซึ่งจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องร่วมกันรับผิดชอบหนี้ตาม อ. ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๕๕ แต่เมื่อได้ความว่าในคดีที่ธนาคาร อ. ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้กู้ และ ท. กับโจทก์ในฐานะผู้ค้ำประกันเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดพะเยานัน ต่อมาธนาคาร อ. จำเลยที่ ๑ ท. และโจทก์ได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคงยอมและคดีถึงที่สุดแล้ว ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความย่อมทำให้สิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวระงับสิ้นไปโดยธนาคาร อ. ได้ถือสิทธิไต่ถามตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๒ การที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นภริยาของจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับธนาคาร อ. โดยจำเลยที่ ๒ ไม่ได้ร่วมด้วย สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ไม่มีข้อสัญญาในสัญญาประนีประนอมยอมความ จึงไม่มีสิทธิและหน้าที่ตามสัญญากับโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ เพื่อการใช้สิทธิไล่เบียดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ ได้

ลูกหนี้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
ผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้
โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เพียงพอนับเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้ โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ ไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมไม่ระงับ

ฎ.๖๕๔/๖๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ตกลงที่บ้านพักแบบท้ายสัญญาเช่าซื้อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับราคาค่าเช่าซื้อรถยนต์ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินค่าเช่าซื้อในแต่ละงวด และระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้และระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีเจตนาให้หนี้ที่เช่าซื้อคานหนังสือสัญญาเช่าซื้อระงับกันไป แล้วมาบังคับกับใหม่คานบ้านพักแบบท้ายสัญญาเช่าซื้ออันจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้และเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามมาตรา ๓๔๘ เมื่อบันทึกแบบท้ายสัญญาเช่าซื้อดังกล่าว ไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมระงับ โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ผู้ค้ำประกันคานสัญญาเช่าซื้อให้รับผิดชอบโจทก์ได้

ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้เจ้าหนี้ไว้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

เทียบฎีกา

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป

ฎ.๕๕๒/๒๓ การที่จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ก็เพราะจำเลยนำเงินของโจทก์ไปใช้ส่วนตัว การทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป หนังสือรับสภาพหนี้เป็นเพียงหลักฐานแห่งการสวอนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิมนั่นเอง ดังนั้น เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้นั้น โจทก์ชอบที่จะบังคับอาแก่ที่ดินที่จำเลยมาจำนองเพื่อประกันการชำระหนี้ก่อนเกิดเหตุได้ (เนติ ๖๕)(ฎ.๓๕๓/๕๐)

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไป
เพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๗๕๐/๔๕ แม้โจทก์คืนหนังสือค้ำประกันของจำเลยให้แก่ หจก. อ. ไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ที่โจทก์ แต่โจทก์มิได้เจตนาประสงค์จะให้ หจก. อ. และจำเลยพ้นจากความรับผิดถึงจำเลยจะได้รับเวนคืนหนังสือค้ำประกันดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ซึ่งเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๓๒๖ วรรคสามว่า หนี้นั้นเป็นอันระงับสิ้นไปแล้วก็ตาม แต่ข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิใช่ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด ห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ยังคงต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายและค่าปรับแก่โจทก์ จำเลยผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ดังกล่าวตามมาตรา ๖๕๘ (พข ๕๐) (ฎ.๘๐๔๔/๕๕)

ค้ำ

๑. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
หนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป
หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำประกันมี
สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราว
ในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

- การค้าฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิบอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖ เหนติ๖๗)

(๒) ต้องค้าฯ ไม่มีจำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)

(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจากนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิดชอบ (เหนติ ๒๐)

- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้ค้าฯ ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)

- บอกเลิกแล้ว จนไม่ยอม ผู้ค้าฯ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

(ฎ.๑๕๔๕/๓๓, ๒๕๓๖/๕๒)

- บอกเลิกด้วยวาจาได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ ไม่จะตาม ม.๖๘๕/๑

๓) ม.๖๕๕

ถ้าหนี้ที่ค้าประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

ไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้

เช่น ค้าประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี

และไม่จำกัดเวลา หรือค้าประกันบุคคลเข้าทำงานและ

ไม่จำกัดเวลา หรือค้าประกันกรณีเจ้าหนี้ออกหนังสือ

แสดงค้ำยเล็ดเตอร์ออฟเครดิตและไม่จำกัดเวลา ฯ

ผู้ค้าประกันมีสิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้

โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราวในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

- แต่ถ้ามีหนี้ก่อนบอกเลิกผู้ค้าประกันยังต้องรับผิดชอบ

- ป.พ.พ.ในลักษณะจำนองไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๕

ในลักษณะค้าประกันมาใช้บังคับ (เหนติ ๒๐)

- ส่วนวิธีบอกกล่าวเพื่อเลิกคราวในอนาคต ม.๖๕๕ ไม่ได้

กำหนดไว้ จึงบอกเลิกด้วยวาจาได้และไม่ต้องคำนึงว่า

เจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่ แต่ขอให้ไปถึงเจ้าหนี้ตาม

ม.๖๕๕ ว.๒

๓) ม.๖๕๕

การค้าประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้

เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาค้าประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์

โดยผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้าประกันมีผลทันที

ฎ.๑๕๔๕/๓๓ การค้าประกันการทำงานของ ณ. ที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์เป็นการค้าประกัน

เพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์ เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือ

บอกเลิกสัญญาค้าประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์ โดย ณ. ในฐานะผู้จัดการของ

โจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้าประกัน

มีผลทันที โดยไม่ต้องให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของโจทก์อนุมัติก่อนจะนั้น

การที่ ณ. เบียดบังเอาเงินของโจทก์ไปเมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๐ และวันที่ ๓๐ ต.ค. ๒๕๓๐

เป็นวันหลังจากวันที่จำเลยพ้นจากการเป็นผู้ค้าประกันแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๓) ม.๖๕๕

ไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่

ฎ.๒๕๓๖/๕๒ จำเลยที่ ๘ ค้าประกันหนี้จำเลย

ที่ ๑ ต่อโจทก์ เป็นการค้าประกันเพื่อกิจการเนื่อง

กันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์

ผู้เป็นเจ้าหนี้ ผู้ค้าประกันอาจบอกเลิกการค้าประกัน

หนี้ในอนาคตได้โดยบอกกล่าวความประสงค์ไปยัง

เจ้าหนี้ ทำให้ผู้ค้าประกันไม่ต้องรับผิดชอบหนี้ที่ลูกหนี้

กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้

ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๕๕ แม้เจ้าหนี้จะไม่ยินยอมด้วยใน

การบอกเลิกการค้าประกันก็ตาม

๓) ม.๖๕๕

การค้าประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว ผู้ค้าประกัน

ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

ข้อสอบเหนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๗ ข้อ ๕ รัชดาตอบ...การที่

ผู้ค้าประกันจะบอกเลิกการค้าประกันและหลุดพ้นความรับผิด

ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๕ ได้ จะต้องเป็นการค้าประกันเพื่อ

กิจการอันเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้

แต่การค้าประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินของนายเอก เป็นการ

ค้าประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว นายศรีผู้ค้าประกัน

จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา... (เทียบ ฎ.๑๘๔๑/๒๕๐๖)...

คำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๓๐๐)

**หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่
ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด**

๔) ม.๓๐๐

ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๓๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ
ประการที่ ๑ หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ
ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้
ผู้ค้ำประกันจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น
ในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลังผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้น
หนี้ประธานที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน คือ หนี้ที่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่ง
ปฏิทินหรืออาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน เช่น คำกู้ยืมเงินนายแดง กำหนดชำระคืนวันที่ ๑
มกราคม ๒๕๖๓ หรือคืนเมื่อครบ ๓ ปี นับแต่ทำสัญญา แต่ถ้านี้ประธานไม่มีกำหนดเวลา
ชำระหนี้แน่นอน ถึงแม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

การค้ำประกันความเสียหายของบุคคลเข้าทำงาน
มิใช่การค้ำประกันหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน
(เพราะไม่แน่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นหรือไม่เมื่อใด)
แม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้น
จากความรับผิด (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้ค้ำประกันขึ้นทำให้ผู้ค้ำประกันคนเดิม
พ้นความรับผิดได้ และ ค้ำประกันหนี้กรณีที่ถูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน
คณะกรรมการของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้ค้ำประกันยอม
รับผิดชอบนั้นเป็นการค้ำประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะจะต้องชำระ ณ เวลากำหนด
แน่นอนอันจะผ่อนเวลากันได้ จึงนำ ม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๖๒๓๗/๓๗ ตามมาตรา ๓๐๐ การที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้จะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดนั้นต้องเป็นการค้ำประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ
ณ เวลาอันมีกำหนดแน่นอน แต่การที่จำเลยที่ ๒ ค้ำประกันจำเลยที่ ๑ คือโจทก์
ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหายจำเลยที่ ๒
ยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้น มิได้เป็นการค้ำประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ
เวลาอันมีกำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...นายเอกยกยอกเงิน
ของบริษัทในขณะที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ นายศรีจึงต้องรับผิดชอบ
สัญญาค้ำประกันที่นายเอกก่อเป็นหนี้ละเมิด การค้ำประกันของนายศรี
จึงมิใช่การค้ำประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนตาม
ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๐ ดังนั้น แม้บริษัทยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่นายเอก
ก็ไม่ทำให้นายศรีหลุดพ้นจากความรับผิด (ฎ.๕๐๐/๐๗ และ ๖๒๓๗/๓๗)...

๔) ม.๓๐๐

**สัญญาที่ยืมเงินที่จะชำระหนี้ภายในเวลา
นับแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้
กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้นั่นเอง**

ฎ.๖๒๒๘/๕๐ สัญญากู้เงินที่จำเลยทำไว้กับโจทก์ ข้อ ๑ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงกู้และ
ให้ผู้ตกลงให้กู้เงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท และในวันที่ผู้กู้ได้รับเงินสดจำนวน
ดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว” ข้อ ๒ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงส่งมอบเงินกู้ตามสัญญาในข้อ ๑
โดยไม่มีดอกเบี้ยให้ผู้กู้ภายในระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ขายที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกเฉพาะส่วน
ของผู้กู้อย่างแล้ว” ดังนั้นเห็นว่า หนี้ตามสัญญาได้เกิดขึ้นแล้วตามสัญญาข้อ ๑ ส่วน
สัญญาข้อ ๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้อันเป็นเงื่อนไขให้จำเลยต้องขาย
ที่ดินเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกเป็นของจำเลยได้ก่อนตามที่ระบุไว้ในสัญญาข้อ ๒ ดังกล่าว
ไม่เป็นการบังคับว่าเมื่อมีการแบ่งแยกที่ดินเสร็จแล้วจำเลยจะสามารถขายที่ดินได้หรือไม่
หรือจะขายที่ดินนั้นได้เมื่อใดเพราะเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอนจึงไม่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่แท้
กำหนดเวลาชำระหนี้โดยการกำหนดเงื่อนไขไว้เช่นนี้จึงไม่แน่นอนผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้
กำหนดเวลาชำระหนี้ ซึ่งจำเลยย่อมจะเรียกผู้ถูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยต้นตาม มาตรา ๒๐๓
วรรคหนึ่ง (นิติ ๖๘)

๔) ม.๓๐๐

**สัญญาที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ หนังสือ
ทวงถามเพียงเป็นหลักฐานที่โจทก์เรียกให้จำเลย
ชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น
จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยตกลงกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่
สัญญาที่ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ เชคที่
ผู้กู้ลงวันล่วงหน้าออกให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ไม่ได้
เป็นการตกลงให้เป็นกำหนดวันหรือระยะ
เวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนขึ้นแต่อย่างใด**

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ ผู้ไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสอง
แจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้
ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้
ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (นิติ ๒๑, ๓๓)
ฎ.๓๑๕/๐๕ จำเลยที่ ๑ ทำสัญญา ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ
ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่สัญญา
มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนี้ เชคที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หากได้
เป็นการตกลงให้เป็นกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้
ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน
เช็คฉบับเก่าก็มิเป็นการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุดพ้น (นิติ ๖๘)(ฎ.๒๕๖/๕๙)

๔) ม.๓๐๐

**ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้
การผ่อนเวลาคือ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้
ตกลงผ่อนเวลานั่นเองและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้น
เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ ผู้ค้าฯ ประกัน
จึงจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ แต่ถ้าในระหว่างเวลานั้น
เจ้าหนี้ยังมีสิทธิฟ้องได้จะไม่ถือเป็น การผ่อนเวลา (นิติ ๕๔)**

ฎ.๓๑๑๐/๖๔ หลังจากจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์
ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อกับ
โจทก์มีข้อความเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อใหม่ จากเดิมที่
ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่
๒๐ ก.ย. ๕๖ เป็นต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๔๘
เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ มี.ค.๖๐ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลให้
ระยะเวลาที่จำเลยที่ ๑ ต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จ
ทอดยาวออกไปจากที่กำหนดไว้เดิม อันมีลักษณะของการ
ผิดผ่อนที่โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑
ผู้เป็นลูกหนี้...

ฎ.๓๕๒๑/๖๗ หนี้ตามสัญญาเช่าซื้อเป็นหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน โจทก์และจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกยินยอมให้จำเลยที่ ๑ พักชำระหนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ประจักษ์วันที่ ๑๐ เม.ย ๖๗ ซึ่งยังคงชำระอยู่ ๖๔ งวด โดยให้เริ่มผ่อนชำระตั้งแต่วันที่ ๑๐ ต.ค ๖๗ เป็นต้นมา และงวดต่อไป ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือนถัดไปจนกว่าจะครบถ้วน มีผลให้กำหนดเวลา ชำระค่างวดจากเดิมครบกำหนดงวดที่ ๘๔ วันที่ ๑๐ ก.ค. ๖๘ ขยาย ออกไปถึงวันที่ ๑๐ ม.ค. ๖๙ ถือว่าโจทก์ยอมผ่อนเวลาให้จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ โดยจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันไม่ได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น จำเลยที่ ๒ ย่อมหลุดพ้นความรับผิดชอบต่อโจทก์ตามมาตรา ๗๐๐ ๖.๑ (เทียบ ฎ.๔๖๖๘/๖๗)

 ๔) ม.๓๐๐
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ธงคำตอบ ข้อ ๕
...การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกัน หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามมาตรา ๗๐๐ จะต้องเป็นการที่ เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่าง ผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ แม้ นายไท (ลูกหนี้เงินกู้) ออกเช็คฉบับที่สอง ชำระหนี้แก่นายเทพ (เจ้าหนี้เงินกู้) แทนเช็คฉบับแรก (เช็คฉบับแรกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน) แต่นายเทพยังมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับ นายไทชำระหนี้ตามมูลหนี้กู้ยืมเงินได้ จึงไม่ใช่การผ่อน(เวลา)ชำระหนี้ ตามมาตรา ๗๐๐ นายทองจึงยังต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน

 ๔) ม.๓๐๐
ฎ.๒๘๖๖/๕๘ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบ จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้ จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องไม่ได้ การที่จำเลยที่ ๑ ซื้อสินค้าจากโจทก์โดยจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้แม้จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คลงวันที่ ล่วงหน้าชำระหนี้แก่โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ยังสามารบบังคับให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตาม มูลหนี้ซื้อขายได้ กรณีไม่ใช่เป็นการตกลงกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอน จึงไม่ใช่การที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น จากความรับผิดชอบตามมาตรา ๗๐๐ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน

 ๔) ม.๓๐๐
กรณีที่เพียงแต่รับเงินตามแต่ลูกหนี้จะส่งให้นั้น ไม่เป็นการผ่อนเวลา
ฎ.๓๐๖๖/๒๔๗๓ การที่โจทก์รับเงินตามแต่จำเลยที่ ๑ จะส่งให้นั้น ไม่เป็นการผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ซึ่งจะถือเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันพ้น ความรับผิดชอบได้ เพราะไม่ใช่เป็นการผูกมัดโจทก์แต่อย่างใด

 ๔) ม.๓๐๐
การที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระยังมีใช้การผ่อนเวลา
ฎ.๓๑๓๐/๓๓ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น ความรับผิดชอบ จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องร้องไม่ได้ กรณีที่เพียงแต่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระ โดยไม่มีการตกลงผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ยังคงมีสิทธิเรียกร้อง เมื่อใดก็ได้ ย่อมมิใช่การผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

 ๔) ม.๓๐๐
ฎ.๓๒๔๔/๔๐ การที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้ แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว หากกรณีที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลา ให้แก่ลูกหนี้ไม่ การที่โจทก์ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๘ เดือน โดยมีได้บอกเลิกสัญญา จึงมิใช่การผ่อนเวลา ให้แก่จำเลยที่ ๑ อันจักทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

๔) ม.๓๐๐

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาจะชำระหนี้

ภายใน ๓๐ วัน โดยเจ้าหนี้ได้ตกลงด้วยมิใช่การผ่อนเวลา

(ฎ.๒๓๘/๐๘) แต่ถ้าเจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วยถือเป็นการผ่อนเวลา

(ฎ.๗๒๕/๐๕)

- ฎ.๑๒๕๒/๕๕ ลน.พูดขอผิดชำระอีก ๑ เดือน จนบอกว่าไม่เป็นไรมาให้ครบ การพูดด้วยปากไม่ผูกมัดว่าใน ๑ เดือน จนจะฟ้องลน.ไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา

- ฎ.๑๓๓๗/๑๐ ลน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็น หนังสือที่ ลน.ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ ลน. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้น

- ฎ.๗๔๒/๐๗ ที่ จน.ไม่ฟ้อง ลน.เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ไม่ใช่เป็นการผ่อน เวลาให้แก่ ลน.และการที่ผู้ค้าฯ เดือน จน.ให้ฟ้อง ลน.และ จน.ไม่ฟ้อง ก็ไม่ใช่ เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)

๔) ม.๓๐๐

เจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้าฯประกันโดยไม่ได้ผ่อนเวลา

ให้ลูกหนี้ ผู้ค้าฯประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๔๘๗/๑๖ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้าฯประกัน

ก็มิใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ กรณีจึงไม่ต้อง ด้วยมาตรา ๓๐๐ ที่ผู้ค้าฯประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

หากเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ได้ผ่อนเวลาแล้วผู้ค้าฯประกันตกลงด้วยในการ ผ่อนเวลานั้นในขณะที่ยื่นฟ้องหรือภายหลังต่อมาผู้ค้าฯประกัน

ตกลงยินยอมด้วยเช่นนี้ ผู้ค้าฯประกันจะไม่หลุดพ้นความรับผิด

มาตรา ๓๐๐ วรรคสองที่บัญญัติใหม่กำหนดว่า ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม

๔) ม.๓๐๐

เดิมข้อตกลงที่ผู้ค้าฯประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลา

ยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาได้ ข้อตกลงนั้นเคยใช้ได้

แต่ปัจจุบันข้อตกลงล่วงหน้าในลักษณะนี้ถ้าทำขึ้นตั้งแต่วันที่

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓ มีผล

ใช้บังคับ จะใช้บังคับไม่ได้แล้ว เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม

แต่ไม่กระทบถึงสัญญาที่ทำไว้ก่อนหน้านี้

- ม.๓๐๐ ๖๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯ ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จนผ่อนเวลาอันมีผล เป็นการยินยอมให้ จนผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้

(ฎ.๕๓๔๑/๖๒, ๘๘๒๐/๖๑, (เนคิ๕๘), (พร๕๐))

- ม.๓๐๐ ๖๓ เป็นข้อยกเว้นของ ๖๒ ว่า ความใน ๖๒ มีให้ใช้บังคับแก่ กรณีผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้าฯ เพื่อเงินจึงเป็นปกติธุระ

- ม.๓๐๐ ใช้กับจำนองเฉพาะกรณีจำนองเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๗๒๓)

- ม.๖๕๑ ๖๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๓๐๐

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)

แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย (ม.๖๕๑)
คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๖๐๐
(เนติ ๗๗)

คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ผู้คำประกัน
ขอปฏิบัติการชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้
เป็นอย่งนั้นโดยตรงแต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
รับชำระหนี้ผู้คำประกันหลุด

๕) ม.๗๐๑

เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ผู้คำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้
(แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
ผู้คำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ชั้นต้นยังไม่หลุดพ้น
จากความรับผิด และต้องระวังว่า มาตรา ๗๐๑ นี้ใช้กับผู้คำประกัน
ขอปฏิบัติการชำระหนี้ไม่ใช่กับกรณีลูกหนี้ชั้นต้นขอปฏิบัติการ
ชำระหนี้ กล่าวคือ แม้ลูกหนี้ชั้นต้นขอปฏิบัติการชำระหนี้
(แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
ลูกหนี้ชั้นต้นก็ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่อาจถือว่า
เจ้าหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๗ หากลูกหนี้ชั้นต้นต้องการ
หลุดพ้นจากหนี้ต้องไปวางทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๑
นอกจากนี้มาตรา ๗๒๗ ให้นำมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับผู้จำนอง
ประกันหนี้ของบุคคลอื่นโดยอนุโลม (เนติ ๗๗)

๕) ม.๗๐๑

- หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้คำฯ ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้คำฯ หลุด
- ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด
ผู้คำฯ ไปขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้คำฯ ไม่หลุด
- ผู้คำฯ ต้องพร้อมปฏิบัติการชำระหนี้ ไม่ใช่แค่ขุดขุดขอ
ชำระหนี้ (ฎ.๔๔๗๕/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๗/๔๕)
- เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้ ผู้คำฯ ขอชำระหนี้
จน.ไม่รับ ผู้คำฯ หลุด แต่ ลน.ไม่หลุด
- ลน.ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ลน.ไม่หลุด และผู้คำฯ ไม่หลุด
- ม.๗๐๑ ใช้กับจำนองกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๗๒๗)

๕) ม.๗๐๑

- เมื่อผู้คำประกันขอชำระหนี้
ตามสิทธิในมาตรา ๖๕๑ ว.๑
เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
ผู้คำประกันเป็นอันหลุดพ้น
จากความรับผิดตาม ม.๗๐๑ ว.๒

๕) ม.๗๐๑

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงตามมาตรา ๗๐๑ นี้มักเกิดจากเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้
ผู้คำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้โดยชอบแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้จาก
ผู้คำประกันโดยจะให้ผู้คำประกันชำระหนี้เกินกว่าความรับผิดของผู้คำประกัน
ยอมทำให้ผู้คำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๖ รางคำตอบ ข้อ ๕...เมื่อหนี้ถึงกำหนด
นายเพชร (ผู้คำประกัน) ขอชำระหนี้แก่นายธนาคารโดยชอบแล้วตามมาตรา ๗๐๑
วรรคหนึ่ง แต่นายธนาคาร (เจ้าหนี้) ไม่ยอมรับชำระหนี้จากนายเพชร โดยจะให้
นายเพชรชำระหนี้ในยอดหนี้ที่เกินกว่าความรับผิดของนายเพชร ย่อมทำให้
นายเพชรซึ่งเป็นผู้คำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้รายนี้ตาม
มาตรา ๗๐๑ วรรคสอง (เทียบ ฎ.๓๗๒/๒๕๓๗)

ฎ.๓๗๒/๓๗ จำเลยที่ ๓ ค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ธ.ญ.ผู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ (ปัจจุบัน ม.๗๒๗/๑ ๖.๒ ผู้จำนองประกันหนี้บุคคลอื่นแล้วจะมาเป็นผู้ค้ำประกันด้วยไม่ได้ เว้นแต่เจ้าช้อยกรีน ม.๗๒๗/๑ ๖.๒ ตอนท้าย) ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนาค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ขึ้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๗๐๑ ๖.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำฯ และผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตาม ม.๗๐๑, ๗๒๗, ๗๔๔(๓)(นิติ๕๖,๗๗)

๕) ม.๗๐๑

ฎ.๔๑๔๕/๔๒ การที่จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเสนอชำระหนี้ให้โจทก์ภายหลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชี และจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเป็นคดีนี้แล้วโดยหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาค้ำประกันตามฟ้องถึงกำหนดชำระตั้งแต่ก่อนฟ้อง เมื่อจำเลยที่ ๒ มิได้เสนอขอชำระหนี้ให้โจทก์ในช่วงเวลาดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เป็นการขอชำระหนี้ตั้งแต่เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

จำนอง มาตรา ๗๐๗ มาตรา ๗๒๗

มาตรา ๗๐๗

จำนองนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์
หลักเกณฑ์ทำนองเดียวกับผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๑ หนี้ประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาจำนอง การเช่าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะ ผู้จำนองย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะจำนองจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์

มาตรา ๗๐๗

ฎ.๑๖๐๔/๒๕๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมายก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้น เมื่อหนี้การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตามกฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตามมาตรา ๗๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับจำนองได้ (นิติ๔๗)

มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นให้นามตรา ๖๘๑, ๖๘๓, ๗๐๐, ๗๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗) (นิติ๔ ๓๒, ๓๕)
(แต่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกันมาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง, ๖๘๕, ๖๘๖, ๖๘๗, ๖๘๘ มาใช้ (นิติ๔ ๒๐) (ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๗)

มาตรา ๖๕๑, ๗๒๓

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน. ตามมาตรา ๖๕๑

- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึงขนาดเป็น ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิดนัดก็ได้
- ผู้ค้าฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ ให้ จน. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๓)

มาตรา ๖๕๓, ๗๒๓

ม.๖๕๓ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๓)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท จำนำเป็นประกัน โดยมี...นายจตุรดาจดทะเบียนจำนองที่ดินของตน...เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... รงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คืนแหวนเพชรที่จำนำให้นายเอกถูกหนึ่ไป อันทำให้สัญญาจำนำระงับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจตุรดาผู้จำนองไม่อาจรับช่วงสิทธิจำนำได้ นายจตุรดายอมหลุดพ้นจากความรับผิดเท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓, ๗๒๓ คือเท่ากับราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...

มาตรา ๗๐๐, ๗๒๓

ม.๗๐๐ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๓)

ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๗๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ

ประการที่ ๑ หนี้ที่ประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ
ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่จะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะไม่หลุดพ้น
ม.๗๐๐ ๖.๒ ข้อตกลงที่ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน. ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้ จน. ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตาม ม.๗๐๐ ๖.๓
นอกจากนี้ ม.๖๕๑ ๖.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

มาตรา ๗๐๑, ๗๒๓

ม.๗๐๑ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย

ญ.๓๘๒/๓๓๑ จำเลยที่ ๓...จำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนา...จำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงินเกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนึ่นจึงกำหนดโดยชอบตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่งแล้ว เมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็น...ผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้ตามมาตรา ๗๐๑, ๗๒๓, ๗๔๔ (๓)

(๕) มาตรา ๗๐๑, ๗๒๓

ต้องระวัง(มาตรา ๗๐๑ ประกอบมาตรา ๗๒๓)

- เมื่อหนึ่นถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นขอปฏิบัติการชำระหนี้(แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ยัง ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

มาตรา ๗๒๓

สำหรับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น

ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๓, ๗๐๐, ๗๐๑

มาใช้บังคับโดยอนุโลม(มาตรา ๗๒๓)

(เนติฯ ๓๒, ๓๕)

(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะคำประกัน

มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง,

๖๘๕, ๖๕๒, ๖๕๔, ๖๕๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐, ๓๘)

(ญ.๑๘๘๓/๒๕๑๓) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๓)

- ในกรณีของผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๒ ว.๒
ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ
(เทียบ ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)
- ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วยกัน
จะไต่เบี่ยงตนเองไม่ได้ (ม.๗๒๕)

ฎ.๑๑๘๗/๑๗ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะจำนอง
ซึ่งมีได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๕๕ ในลักษณะค้ำประกัน
มาใช้บังคับ ผู้จำนองจึงจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจาก
ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้
เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้

แม้สัญญาจำนองระบุว่าผู้จำนองตกลง
ยินยอมร่วมรับผิดชอบลูกหนี้ แต่เหตุ
อายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว
ของลูกหนี้ ไม่มีผลถึงผู้จำนองดังกล่าว
ตามมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง จะถือว่า
ผู้จำนองดังกล่าวเปรียบเสมือน
ผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๒ ไม่ได้
(ฎ.๒๖๕๖/๒๕๖๑ (เนติ))

สำหรับการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีกับผู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๗, ๔๘, ๗๘)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๑๙ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...

(๖) กรณีนายทิมกับนายทิมตกลงทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน
โดยมีข้อความว่านายทิมจะไม่ยกข้อต่อสู้ใด ๆ ของนายเพชรขึ้นต่อผู้ขาย
ก็ตาม แต่ถือเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ที่บัญญัติให้ผู้ค้ำประกันยังอาจยกข้อต่อสู้
ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ด้วย ข้อตกลงนี้ย่อมตกเป็นโมฆะตาม
มาตรา ๖๕๕/๑ นายทิมกับนายทิมจึงยังยกข้อต่อสู้ของนายเพชรลูกหนี้ซึ่งมีต่อนายช่าง
เจ้าหนี้ว่าหนี้กู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานแก่การกู้ยืมเป็นหนังสือจึงไม่ต้องรับผิดชอบ
ต่อสู้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ ประกอบ มาตรา ๖๕๕/๑

กรณีนายมรกต ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒๗ ให้นำ
บทบัญญัติในลักษณะค้ำประกันเฉพาะมาตรา ๖๕๑ มาตรา ๖๕๒ มาตรา ๗๐๐
และมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับนายมรกตซึ่งเป็นบุคคลที่จำนองทรัพย์สินเพื่อ
ประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วยโดยอนุโลม มิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา
๖๕๔ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับโดยอนุโลมด้วย นายมรกตจึงไม่อาจยก
ข้อต่อสู้ของนายเพชรลูกหนี้ซึ่งมีต่อนายช่างเจ้าหนี้ว่าหนี้กู้ยืมเงินไม่มีหลักฐาน
แก่การกู้ยืมเป็นหนังสือจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อสู้ได้

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๒๐
ธงคำตอบ...แต่สำหรับการจำนอง
หนังสือบอกเลิกของนายเงินไม่มีผล
ตามกฎหมาย เพราะมาตรา ๗๒๗...
ไม่ได้ให้อนุโลมตามมาตรา ๖๕๕
มาใช้บังคับด้วย

มาตรา ๗๒๗/๑
วรรคสอง

ขอให้ทุกท่าน
ประสบความสำเร็จในการสอบ